

UCHWAŁA NR VII/39/11
Rady Gminy Bojadła
z dnia 16 maja 2011

w sprawie uchwalenia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bojadła na lata 2011 - 2015”.

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.: Dz. U. z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz.558, Nr 113 poz.984, Nr 153 poz.1271, Nr 214 poz.1806, Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz.717, Nr 162 poz.1568, Dz. U. z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Dz. U. z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz.1457, Dz. U. z 2006 r. Nr 17 poz.128, Nr 181 poz. 1337, Dz. U. z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218, Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, Dz. U. z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241, Dz. U. z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i poz. 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106 poz. 675) oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.: Dz. U. z 2009 r. Nr 206 poz. 1589, Dz. U. z 2010 r. Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842)

uchwala się, co następuje:

- § 1. Uchwala się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bojadła na lata 2011 – 2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bojadła.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez rozplakatowanie na urzędowych tablicach ogłoszeń.

Przewodnicząca Rady Gminy
Elżbieta Szwajkowska
Elżbieta Szwajkowska

Załącznik
do uchwały nr VII/39/11
Rady Gminy Bojadła
z dnia 16 maja 2011r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA TERENIE GMINY BOJADŁA
NA LATA 2011-2015**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU.....	3
II. PRZEMOC W RODZINIE- PODSTAWY TEORETYCZNE PROGRAMU.....	3
1. Definicja przemocy domowej.....	3
2. Rodzaje przemocy w rodzinie i jej konsekwencje.....	4
3. Objawy pozwalające rozpoznać przemoc w rodzinie.....	4
4. Cykl przemocy domowej.....	5
III. CEL GŁÓWNY.....	5
IV. CELE SZCZEGÓŁOWE.....	5
V. DZIAŁANIA.....	5
VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.....	5
VII. PREALIZATORZY PROGRAMU.....	6
VIII. PODSTAWOWE ZADANIA	6
IX. ZASADY POMOCY.....	7
X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	7
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	8

Wprowadzenie

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym tworzy się „**Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bojadła na lata 2011-2015**” zwany dalej Programem. Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Bojadła, a zwłaszcza osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami doświadczającymi przemocy. Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Zatem dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpienia.

Ofiary przemocy domowej doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają ostrych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia.

Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym.

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005, Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.);

2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009, Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.);

II. PRZEMOC W RODZINIE- PODSTAWY TEORETYCZNE PROGRAMU:

1. Definicja przemocy domowej

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

W Polsce przemoc w rodzinie była przez wiele lat tematem tabu, gdyż uważano, że nie należy wtrącać się w czyjeś sprawy rodzinne. Natomiast sprawcy przemocy mogli czuć się bezkarni. Osoby doznające przemocy były osamotnione i nie miały większej nadziei na pomoc z zewnątrz. Za sprawą wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie została podniesiona do rangi problemu.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy przemoc to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

2. Rodzaje przemocy w rodzinie i jej konsekwencje.

PRZEMOC FIZYCZNA – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przetrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.

PRZEMOC PSYCHICZNA – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie (przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku), stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczenie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczenie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

PRZEMOC SEKSUALNA – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

PRZEMOC EKONOMICZNA – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.

3. Objawy pozwalające rozpoznać przemoc w rodzinie

Przemoc jest zjawiskiem negatywnym o dużej szkodliwości dla jednostki. Każdy jej rodzaj charakteryzuje się określonymi syndromami.

Jeśli chodzi o przemoc fizyczną to jest ją najłatwiej zdiagnozować. Jednakże w przypadku dziecka nie zawsze można odróżnić skutki przemocy od skutków przykrego wypadku. Do niepokojących objawów należą między innymi :

- sińce i obrzęki, otarcia naskórka, krwawe pręgi i regularne przebarwienia skóry, krwawe plamy na bieliźnie, nietypowe oparzenia, klute i cięte rany, blizny, infekcje skórne i zakażenia, częste złamania, zwiększona wrażliwość na dotyk itp.;
- reakcje agresywne np. częste bóle głowy i brzucha, częstsze korzystanie z toalety, brak kontroli fizjologicznej u dziecka powyżej 4 r. życia, obgryzanie paznokci, ssanie palca itp.;
- brak koncentracji, apatia, ospałość;

Najtrudniej zidentyfikować przemoc psychiczną. Do jej syndromów należą:

- wzrost napięcia emocjonalnego, lęku, niepokoju, jak również wzmożona czujność oraz brak zdolności do rozluźnienia;
- zmienność nastrojów;
- obniżona samoocena oraz poczucie własnej wartości, skłonność do izolacji, tłumiony płacz bądź też popłakiwanie w ukryciu, poczucie odrzucenia;
- brak żywej reakcji w sytuacjach, które u rówieśników wywołują ból, płacz lub protest
- chroniczny smutek, depresja, wzrost natręctw itp.;

Przemoc domowa ma również społeczne objawy. Należą do nich:

- brak ufności wobec otoczenia;
- wyuczona bezradność;
- spadek poczucia kompetencji;
- wrogość i niekontrolowane wybuchy złości.

W przypadku dzieci:

- brak dystansu wobec dorosłych, ucieczki z domu, wandalizm, uzależnienie od agresora
- bójk z rówieśnikami
- złośliwość, zobojętnienie na karę;

4. Cykl przemocy domowej

Przemoc domowa rzadko należy do aktów jednorazowych. Najczęściej jest to długotrwały, powtarzający się proces, mający nawet kilkuletnią historię według zauważalnej prawidłowości. Składa się zazwyczaj z trzech następujących po sobie faz:

- faza narastającego napięcia – stanowi ona początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych;
- faza ostrej przemocy – charakteryzuje się wybuchem gniewu i wyładowaniem agresji;

- faza miodowego miesiąca – jest to okres skruchy ze strony sprawcy, który bez specjalistycznej pomocy kończy się nawrotem przemocy, co spowodowane jest ponownym wzrostem napięcia u agresora.

III. CEL GŁÓWNY

1. Stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska na terenie gminy Bojadłach.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1.1. Promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy.
- 1.2. Zwiększenie dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy.
- 1.3. Zmiana postaw mieszkańców gminy wobec przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości.
- 1.4. Spadek liczby rodzin, w których podejmowane są interwencje.
- 1.5. Podnoszenie kompetencji osób realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 1.6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci.

V. DZIAŁANIA:

Uprzedzające, tj. diagnoza, informacja, edukacja- kierowane do ogółu mieszkańców gminy, w tym także osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,

Interwencyjne, tj. opiekuńcze- kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, pouczające i izolujące- kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,

Wspierająco- terapeutyczne dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca).

VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE:

- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie,
- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- koordynacja działań lokalnych podmiotów: Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Zdrowia, Pedagogzy ze szkół,
- koordynację działań poza lokalnych podmiotów: Sąd (Kuratorzy rodzinni, Prokuratora) – występowanie z zawiadomieniem o popełnieniu czynów określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- cel powołania zespołu interdyscyplinarnego - szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Urząd Gminy Bojadła,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojadłach,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bojadłach,
4. Placówki oświatowe z terenu Gminy Bojadła,
5. Policja,
6. Służba zdrowia,
7. Sąd Rejonowy w Świebodzinie,
8. Zespół interdyscyplinarny,

VIII. PODSTAWOWE ZADANIA

Stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska na terenie Gminy Bojadła.

Lp.	CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA	REALIZATORZY
1.1.	Promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy.	pedagogizacja rodziców w zakresie metod wychowania bez przemocy, zajęcia informacyjno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe
1.2.	Zwiększenie dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy.	rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki służby zdrowia, Policja.
1.3.	Zmiana postaw mieszkańców gminy wobec przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości.	działania profilaktyczne: edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją, wspieranie aktywnych form spędzania wolnego czasu, podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej	Placówki oświatowe z terenu Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja.
1.4.	Spadek liczby rodzin, w których podejmowane są interwencje.	diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizowanie indywidualnego planu pomocy, podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,	Zespół interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja.

		monitorowanie sytuacji rodzin w których dochodzi do przemocy, ciągle wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”, prowadzenie dokumentacji działań i ich efektów	
1.5.	Podnoszenie kompetencji osób realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji pracowników instytucji i służb zajmujących się rozpoznawaniem zjawiska przemocy w rodzinie oraz działaniami interwencyjnymi	Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Oświata, Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe.

IX. ZASADY POMOCY:

Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy, to:

1. Bezpieczeństwo i autonomia osoby doznającej przemocy
2. Odpowiedzialność osoby stosującej przemoc

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia a nawet śmierć, istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko osobie lub innym ze strony sprawcy, ofiar lub dzieci. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzona za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie
2. Wzrost zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
4. Zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie
5. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowane z budżetu Gminy Bojadła.